

EHITISTE JÄTKUSUUTLIKKUS
Keskkonnadeklaratsioonid
Ehitustoodete tootekategooria üldreeglid

Sustainability of construction works
Environmental product declarations
Core rules for the product category of construction products

EESTI STANDARDI EESSÕNA

See Eesti standard on

- Euroopa standardi EN 15804:2012+A1:2013 ingliskeelse teksti sisu poolest identne tõlge eesti keelde ja sellel on sama staatus mis jõustumisteate meetodil vastu võetud originaalversioonil. Tõlgendus-erimeelsuste korral tuleb lähtuda ametlikes keeltes avaldatud tekstidest;
- jõustunud Eesti standardina inglise keeles detsembris 2013;
- eesti keeles avaldatud sellekohase teate ilmumisega EVS Teataja 2019. aasta veebruarikuu numbris.

Standardi tõlke koostamise ettepaneku on esitanud EVS/TK 2 „Tsement ja lubi“, standardi tõlkimist on korraldanud Eesti Standardikeskus.

Standardi on tõlkinud ja eestikeelse kavandi ekspertiisi on teinud Eesti Betooniühing, standardi on heaks kiitnud EVS/TK 2.

Standardi mõnede sätetele on lisatud Eesti olusid arvestavaid märkusi, selgitusi ja täiendusi, mis on tähistatud Eesti maatahisega EE.

Euroopa standardimisorganisatsioonid on teinud Euroopa standardi EN 15804:2012+A1:2013 rahvuslikele liikmetele kättesaadavaks 20.11.2013.

Date of Availability of the European Standard EN 15804:2012+A1:2013 is 20.11.2013.

See standard on Euroopa standardi EN 15804:2012+A1:2013 eestikeelne [et] versioon. Teksti tõlke on avaldanud Eesti Standardikeskus ja sellel on sama staatus ametlike keelte versioonidega.

This standard is the Estonian [et] version of the European Standard EN 15804:2012+A1:2013. It was translated by the Estonian Centre for Standardisation. It has the same status as the official versions.

Tagasisidet standardi sisu kohta on võimalik edastada, kasutades EVS-i veebilehel asuvat tagasiside vormi või saates e-kirja meiliaadressile standardiosakond@evs.ee.

ICS 91.010.99

Standardite reprodutseerimise ja levitamise õigus kuulub Eesti Standardikeskusele

Andmete paljundamine, taastekitamine, kopeerimine, salvestamine elektroonsesse süsteemi või edastamine ükskõik millises vormis või millisel teel ilma Eesti Standardikeskuse kirjaliku loata on keelatud.

Kui Teil on küsimusi standardite autorikaitse kohta, võtke palun ühendust Eesti Standardikeskusega:
Koduleht www.evs.ee; telefon 605 5050; e-post info@evs.ee

English Version

**Sustainability of construction works - Environmental product
declarations - Core rules for the product category of construction
products**

Contribution des ouvrages de construction au
développement durable - Déclarations environnementales
sur les produits - Règles régissant les catégories de produits
de construction

Nachhaltigkeit von Bauwerken -
Umweltproduktdeklarationen - Grundregeln für die
Produktkategorie Bauprodukte

This European Standard was approved by CEN on 13 November 2011 and includes Amendment 1 approved by CEN on 10 September 2013.

CEN members are bound to comply with the CEN/CENELEC Internal Regulations which stipulate the conditions for giving this European Standard the status of a national standard without any alteration. Up-to-date lists and bibliographical references concerning such national standards may be obtained on application to the CEN-CENELEC Management Centre or to any CEN member.

This European Standard exists in three official versions (English, French, German). A version in any other language made by translation under the responsibility of a CEN member into its own language and notified to the CEN-CENELEC Management Centre has the same status as the official versions.

CEN members are the national standards bodies of Austria, Belgium, Bulgaria, Croatia, Cyprus, Czech Republic, Denmark, Estonia, Finland, Former Yugoslav Republic of Macedonia, France, Germany, Greece, Hungary, Iceland, Ireland, Italy, Latvia, Lithuania, Luxembourg, Malta, Netherlands, Norway, Poland, Portugal, Romania, Slovakia, Slovenia, Spain, Sweden, Switzerland, Turkey and United Kingdom.

EUROPEAN COMMITTEE FOR STANDARDIZATION
COMITÉ EUROPÉEN DE NORMALISATION
EUROPÄISCHES KOMITEE FÜR NORMUNG

CEN-CENELEC Management Centre: Avenue Marnix 17, B-1000 Brussels

SISUKORD

EESSÕNA.....	4
SISSEJUHATUS.....	5
1 KÄSITLUSALA.....	6
2 NORMIVIITED.....	6
3 TERMINID JA MÄÄRATLUSED.....	7
4 LÜHENDID.....	11
5 ÜLDISED ASPEKTID.....	12
5.1 Üld-PCR eesmärk.....	12
5.2 EPD tüüpide seos hõlmataivate olelusringi etappidega.....	12
5.3 Ehitustoodete EPD-de võrreldavus.....	15
5.4 Täiendav teave.....	15
5.5 EPD-ga seotud omandiõigus, vastutus ja kohustused.....	16
5.6 Teabevahetuse viisid.....	16
6 TOOTEKATEGOORIA REEGLID LCA KOOSTAMISEL.....	16
6.1 Tootekategooria.....	16
6.2 Olelusringi etapid ja nende teabemoodulid.....	16
6.2.1 Üldist.....	16
6.2.2 A1–A3, tootmisetapi teabemoodulid.....	16
6.2.3 A4–A5, ehitusetapi teabemoodulid.....	16
6.2.4 B1–B5, kasutusetapp, hoone tarindiga seonduvad teabemoodulid.....	17
6.2.5 B6–B7, kasutusetapp, hoone kasutamisega seonduvad teabemoodulid.....	17
6.2.6 C1–C4 lõppkäitlusetapi teabemoodulid.....	17
6.2.7 D, tulu (<i>benefits</i>) ja koormused väljaspool süsteemi piire, teabemoodul.....	17
6.3 LCA arvutuseeskirjad.....	18
6.3.1 Funktsionaalühik.....	18
6.3.2 Deklareerimisühik.....	18
6.3.3 Referentskasutusiga (RSL).....	19
6.3.4 Süsteemi piirid.....	19
6.3.5 Sisendite ja väljundite välistamiskriteeriumid.....	26
6.3.6 Andmete valik.....	26
6.3.7 Nõuded andmete kvaliteedile.....	27
6.3.8 Tootetaseme stsenaariumi väljatöötamine.....	27
6.3.9 Ühikud.....	28
6.4 Andmekogu analüüs.....	28
6.4.1 Andmete kogumine.....	28
6.4.2 Arvutusmeetodid.....	28
6.4.3 Sisendvoogude ja väljundheitmete jaotus (<i>allocation</i>).....	28
6.5 Mõjurite hindamine.....	30
7 KESKKONNADEKLARATSIOONI (EPD) SISU.....	31
7.1 Üldteabedeklaratsioon.....	31
7.2 LCA keskkonnaparameetrite deklareerimine.....	32
7.2.1 Üldist.....	32
7.2.2 Eeskirjad LCA teabe deklareerimiseks moodulites.....	32
7.2.3 Keskkonnamõjureid kirjeldavad parameetrid.....	33
7.2.4 Ressursside kasutamist kirjeldavad parameetrid.....	34
7.2.5 Erinevaid jäätmekategooriaid ja väljundvoogusid kirjeldav muu keskkonnateave.....	34
7.3 Stsenaariumid ja täiendav tehniline teave.....	35
7.3.1 Üldist.....	35

7.3.2	Ehitamisetapp.....	36
7.3.3	B1–B7 Kasutusetapp.....	37
7.3.4	Lõppkäitlus	40
7.4	Täiendav teave kasutusetalpil siseruumides õhku, pinnasesse ja vette eralduvate ohtlike ainete kohta	41
7.4.1	Siseõhk.....	41
7.4.2	Pinnas ja vesi.....	41
7.5	Teabemoodulite koondamine (<i>aggregation</i>)	41
8	PROJEKTI ARUANNE	41
8.1	Üldist	41
8.2	LCA-ga seonduvad projektaruande elemendid	42
8.3	Täiendava teabe dokumentatsioon	43
8.4	Andmete kättesaadavus tõendamiseks (verifitseerimiseks).....	43
9	EPD TÕENDAMINE JA KEHTIVUS	44
	Lisa A (normlisa) Nõuded ja juhised referentskasutusea kohta.....	45
	Lisa B (teatmelisa) Jäätmed	48
	[A] Lisa C (normlisa) GWP, ODP, AP, EP, POCP ja ADP iseloomustustegurid.....	49
	Kirjandus.....	64

EESSÕNA

Dokumendi (EN 15804:2012+A1:2013) on koostanud tehniline komitee CEN/TC 350 „Sustainability of construction works“, mille sekretariaati haldab AFNOR.

Euroopa standardile tuleb anda rahvusliku standardi staatus kas identse tõlke avaldamisega või jõustumisteatega hiljemalt 2014. a maiks ja sellega vastuolus olevad rahvuslikud standardid peavad olema kehtetuks tunnistatud hiljemalt 2014. a maiks.

Tuleb pöörata tähelepanu võimalusele, et standardi mõni osa võib olla patendiõiguse objekt. CEN [ja/või CENELEC] ei vastuta sellis(t)e patendiõigus(t)e väljaselgitamise ega selgumise eest.

See dokument asendab standardit EN 15804:2012.

See väljaanne sisaldab muudatust A1, mille CEN on heaks kiitnud 10.09.2013.

Muudatusega lisatud või muudetud teksti algus ja lõpp tekstis on tähistatud sümbolitega .

CEN-i/CENELEC-i sisereeglite järgi peavad Euroopa standardi kasutusele võtma järgmiste riikide rahvuslikud standardimisorganisatsioonid: Austria, Belgia, Bulgaaria, Eesti, endine Jugoslaavia Makedoonia Vabariik, Hispaania, Holland, Horvaatia, Iirimaa, Island, Itaalia, Kreeka, Küpros, Leedu, Luksemburg, Läti, Malta, Norra, Poola, Portugal, Prantsusmaa, Rootsi, Rumeenia, Saksamaa, Slovakkia, Sloveenia, Soome, Šveits, Taani, Tšehhi Vabariik, Türgi, Ungari ja Ühendkuningriik.

SISSEJUHATUS

See Euroopa standard esitab kõigi ehitustoodete ja -teenuste tootekategooria üldreeglid. See moodustab aluse tagamaks, et ehitustoodete, -teenuste ja -protsesside keskkonnadeklaratsioonide (*Environmental Product Declarations*, EPD) koostamine, tõendamine ja esitamine toimuks ühtlustatult.

EPD edastab toodete ja nende rakenduste kohta tõendatud, täpset ja mitteeksitavat keskkonnateavet, toetades sellega teaduslikult põhjendatud ja õiglasi valikuid ning stimuleerides keskkonna kvaliteedi pidevat parandamist, kasutades turumehhanisme.

Standardimisprotsess on toimunud vastavalt standardile EN ISO 14025. Vertikaalsete (harupõhiste) erinevuste minimeerimiseks on kõiki üldisi probleeme käsitletud kõigi tooteliikide puhul horisontaalselt.

EPD teavet esitatakse teabemoodulites, mis võimaldavad andmepakettide lihtsat korraldamist ja avaldamist toote kogu olelusringi kohta. See lähenemisviis nõuab, et aluseks olevad andmed oleksid ühtlustatud, reprodutseeritavad ja võrreldavad.

EPD esitatakse sellisel kujul, mis võimaldab andmeid liita (lisada), et esitada hoonete kohta kompleksset teavet. Selles standardis ei käsitleta andmete liitmist hoone tasemel ega ka eeskirju EPD kohaldamiseks hoonete hindamisel.

Standard käsitleb piiratud arvu kindlaksmääratud kvantifitseeritavaid parameetreid. Standardi edaspidistel läbivaatustel võib täiendavaid kindlaksmääratud parameetreid lisanduda.

See Euroopa standard pakub võimalusi ja vahendeid ehitustoodete III tüüpi keskkonnadeklaratsiooni koostamiseks ja on üks osa standardisarjast, mille eesmärgiks on hinnata ehitiste jätkusuutlikkust.

See standardisari sisaldab järgmisi standardeid:

- EN 15643-1. Sustainability of construction works — Sustainability assessment of buildings — Part 1: General framework;
- EN 15643-2. Sustainability of construction works — Assessment of buildings — Part 2: Framework for the assessment of environmental performance;
- EN 15978. Sustainability of construction works — Assessment of environmental performance of buildings — Calculation method;
- CEN/TR 15941. Sustainability of construction works — Environmental product declarations — Methodology for selection and use of generic data;
- EN 15942. Sustainability of construction works — Environmental product declarations — Communication formats: business to business.

1 KÄSITLUSALA

See Euroopa standard sätestab tootekategooria üldreeglid (*Product Category Rules, PCR*) mis tahes ehitustoodete ja ehitusteenuste III tüüpi keskkonnadeklaratsioonidele.

MÄRKUS Sotsiaalse ja majandusliku toimivuse hindamine toote tasemel ei kuulu selle standardi käsitusllasse.

Tootekategooria üldreeglid:

- määratlevad deklareeritavad parameetrid ja nende kogumise ning esitamise viisi;
- kirjeldavad, milliseid toote olelusringi etappe EPD-s käsitletakse ja millised protsessid tuleb olelusringi etappidesse lisada;
- määratlevad stsenaariumide koostamise eeskirjad;
- sisaldavad EPD aluseks oleva olelusringi andmekogu (*inventory*) ja olelusringi mõju hindamise arvutamise eeskirju, sealhulgas kohaldatavate andmete kvaliteedi spetsifikatsiooni;
- sisaldavad vajaduse korral etteantud keskkonna- ja tervisealase teabe esitamise eeskirju, mida toote, ehitusprotsessi ja ehitusteenuse LCA ei hõlma;
- määratlevad tingimused, mille alusel on võimalik ehitustooteid EPD-s esitatud teabe põhjal võrrelda.

Ehitusteenuste EPD-le kehtivad samad eeskirjad ja nõuded kui ehitustoodete EPD-le.

2 NORMIVIITED

Allpool nimetatud dokumendid on vajalikud selle standardi rakendamiseks. Dateeritud viidete korral kehtib üksnes viidatud väljaanne. Dateerimata viidete korral kehtib viidatud dokumendi uusim väljaanne koos võimalike muudatustega.

CEN/TR 15941. Sustainability of construction works — Environmental product declarations — Methodology for selection and use of generic data

EN 15942. Sustainability of construction works — Environmental product declarations — Communication formats: business to business

EN 15978. Sustainability of construction works — Assessment of environmental performance of buildings — Calculation method

EN ISO 14025:2010. Environmental labels and declarations — Type III environmental declarations — Principles and procedures (ISO 14025:2006)

EN ISO 14044:2006. Environmental management — Life cycle assessment — Requirements and guidelines (ISO 14044:2006)

ISO 15686-1. Buildings and constructed assets — Service life planning — Part 1: General principles and framework

ISO 15686-2. Buildings and constructed assets — Service life planning — Part 2: Service life prediction procedures

ISO 15686-7. Buildings and constructed assets — Service life planning — Part 7: Performance evaluation for feedback of service life data from practice

ISO 15686-8:2008. Buildings and constructed assets — Service-life planning — Part 8: Reference service life and service-life estimation

ISO 21930:2007. Sustainability in building construction — Environmental declaration of building products

3 TERMINID JA MÄÄRATLUSED

Standardi rakendamisel kasutatakse allpool esitatud termineid ja määratlusi.

3.1

täiendav tehniline teave (*additional technical information*)

teave, mis moodustab EPD osa, mis on aluseks stsenaariumi koostamisel

3.2

abimaterjal (*ancillary material*)

sisendmaterjal (*input material*) või toode, mida kasutatakse üksikprotsessi (*unit process*) raames toote valmistamisel, kuid mis ei muutu toote osaks

[EN ISO 14040:2006]

3.3

keskmised andmed (*average data*)

toodet, tootegruppi või ehitusteenust esindavad andmed, mis on esitatud enam kui ühe tarnija poolt

MÄRKUS Tootegrupp või ehitusteenus võib sisaldada sarnaseid tooteid või ehitusteenuseid.

3.4

võrreldav avaldus (*comparative assertion*)

keskkonnavalane avaldus toote paremuse või samaväärsuse kohta, mida kasutatakse sama funktsiooni täitvate konkureerivate toodete võrdlemisel

[EN ISO 14044:2006]

3.5

ehitustoode (*construction product*)

toode, mis on valmistatud või mida on töödeldud ehitistes kasutamiseks

MÄRKUS 1 Ehitustooted on kaubad, mida pakub üks juriidiline isik.

MÄRKUS 2 Kohandatud ISO 6707-1:2004 määratlusest vastavalt ISO/TC 59 ja AHG „Terminoloogia“ soovitusele.

[EN 15643-1:2010]

3.6

ehitusteenus (*construction service*)

tegevus, mis toetab ehitusprotsessi või sellele järgnevat hooldust

3.7

kaastoode (*co-product*)

üks kahest või enamast turustatavast materjalist, toodetest või kütustest, mis pärineb samast üksikprotsessist, kuid ei ole hindamise objektiks

MÄRKUS Kaastoode, kõrvalsaadus ja toode on ühesuguse staatusega ja neid kasutatakse samast üksikprotsessist lähtuvate toodete eristatavate voogude identifitseerimiseks. Ainus väljund, mida tuleb kaastootest, kõrvalsaadusest ja tootest eristada kui mittetoodet, on jäätmed.